

AS
PRINTED
Except Sundays by
CHAS. E. CO., Inc.,
244 N. Chicago, Illinois.
Kintley 6111. Establ. 1908
.....\$5.00
.....\$3.00
Edition\$2.00

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

SECOND EDITION
ANTROJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 465), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office at Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

2 CENTAI
CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, KETVIRTADIENIS, GRUODŽIO (DECEMBER) 5 D. 1918 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 21, 1918, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAI VOL. III. No. 234

ARIAMA SUAREŠTUOTI HINDENBURGA

Wilsonas Stipriai Pasirengė

23 specialistai darbavosi per metus

Idžiami Rusijon Suosuoti rusai nelaisviai

Paėmė Brest-Litovską

ALI AN. RUSAI NELAISVIAI NELEIDŽIAMY RUSIJON.

Ko gali susilaukti vargo žmonės nuo socialistų.

Londonas, gr. 5.—Vokietija iš nelaisvės paluosavo apie pusantro milijono rusų kareivių. Visus juos traukiniais atgabeno prie Rusijos rubežiaus (Gaila, kad nepasakoma, kokioj vietoj. Red.) ir paleido. Tie vargo žmonės dideliais būriais pradėjo keliauti Rusijos gilumon. Bet rusų valdžios (bolševikų) įsakymu visi nelaisviai perimti ir sugrąžinti atgal Vokietijon.

Rusų valdžia savo tą pasiūlymą pateisina tuo, kad nebus kuo maitinti tiek žmonių. Tad verčiau tegu jie grįžta Vokietijon.

Pusantro milijono nelaisvių — tai didelė galybė. Ji labai kenksminga bolševikams. Bet podrag ta galybė yra ir bejėgė. Nes tai apdriskusi ir išalkusi, dar ligų snėsta, jaunų vyrų minia.

SUIMDINĖJA JAUNA TURKIUS.

Jie kaltinami pasidavime vokiečiams.

Genova, gr. 5.—Turkijoje veikia naujoji turkų valdžia. Šita dabar pradėjo gaudyti ir areštuoti visus jaunaturkių partijos vadus, kurie dar neseniai valdė Turkiją.

Jaunaturkiai kaltinami pasidavime vokiečiams. Juk jei ne jaunaturkiai, tai Turkija šiandien nebūtų buvusi nuplėta taip žemai.

Pačiam Konstantinopolyje suimta apie 200 garsių jaunaturkių. Pagautas ir buvęs Konstantinopolio policijos viršininkas Bedri bey. Jis norėjo pabėgti į Odesą su 500,000 turkiškų svarų.

Jaunaturkiai ieškomi ir Šveicarijoje.

ITALIJA PASIŽADA REMTI RUMUNUS.

Rymas, gr. 5.—Italijos vyriausybės vardu užsienų reikalų ministeris Sonnino pasiuntė visų rumunų tautinei tarybai pranešimą, kad Italija taikos kongrese paremsian ti visus rumunų tautos troškimus.

PURKITE KARŠ TAUPY. NO SEKLELIJUS (W.S.S.).

VOKIETIJOJ VEIKIA SENJOJI PARTIJA.

Taip tvirtina Bavarijos premjeras.

Amsterdam, gr. 5.—Sena valdiškoji mašina vis dar veikia Berlyne. Taip tiesiog tvirtina Eisner, Bavarijos premjeras.

Vietos laikraščio "Telegraaf" korespondentas praneša, kad kareivių ir darbininkų susirinkime Monachiume, Bavarijoje, kalbėjo Eisner ir pasakė štai ką:

"Praeitą savaitę man teko būti Berlyne. Tenai veikia senoviškoji valdžios mašina".

Kas link susekimo, paskelbtųjų viešai, kurie esą tikri prirodymai, jog už visą tą karą yra atsakoma Vokietija, Eisner pažymėjo:

"Is slaptų Bavarijos pasiuntinytės dokumentų, kurinos paskelbiam, net labiausiai apribotiems žmonėms yra matoma, kas yra kaltas už tos karės pakėlimą.

"Berlyne", kalbėjo premjeras, "reikalavau tos ryšies žmones suareštydinti. Norėjau, kad tuojais būtų suimti von Jagow ir Dr. Zimmermann. Nuo šitų dviejų kaukė juk nutraukė paskelbti slap tiesieji dokumentai. Bet manęs nepaklausyta.

"Pasakiau kairiuriams senosios valdžios nariams, kad jie netinka vesti taikos derybas. Bet ir iš to nieko nebuvo.

"Tiesa, turime revoliucijinę valdžią Berlyne. Bet tai valdžia uždaryta būria ir nieko negali savarankiai veikti.

"Jei Berlynas neturi gabumų prie veikimo, tai mes, bavariai, pirmiausiai privalome apsirūpinti savimi, gi paskui imti veikti visos tautos reikalus".

Premjeras be kitko pažymėjo, kad Bavarija taikos konferencijoje reikalaus visam margam pasaulij pamininti armijas, gi vietoje anos palaikyti tarptautinę militarinę policiją. Šitai turėtų būti pavesta prižiūrėti, kad visos šalys pilnai pildytų tarptautinius įstatymus.

Eisner yra socialistas. Bet susipratęs žmogus. Bavarijoje, kaip ir kitose Vokietijos dalyse, veikia darbininkų ir kareivių tarybos.

PRANEŠIMAS.

Del spaustuvės aplinkybių šandie "Draugas" išleidžiamas tik keturių puslapių. Už tad rytoj išels šešių puslapių. "Draugo" Red.

PREZIDENTAS KELIAUJA Į EUROPA.

Iškilmingai jis vakar išlydėtas tukstančių žmonių.

New York, gr. 5.—Milžiniškas garlaivis George Washington jau tedi nuo Amerikos pakraščio puškuoja. Jau keliaują musų prezidentas Wilsonas su savo partija iš parinktiniausių šios šalies piliečių. Prezidentas keliauja taikos kongresan, kurs įvyks mieste Versailles, šale Paryžiaus. Musų prezidentas parūpins visoms tautos ir tautėms, kaip Europoje, taip kitur, laisvę. Ant visomėl jis ten panaikins militarizmą ir visur praves demokratiją.

Garlaivis George Washington vieton nosta apleido 10:15 ryto. Susirinko aplinkui milžiniškos žmonių minios. Dargelis karės laivų išsitiesė ilgon eilėn, kad praleisti George Washington. Keliolika iš tų karės laivų išpuokė podrag su George Washington, kaipo specialė sargyba. Gran pakilo daugelis visokios rūšies lakstytuvų. Tie suko ore ratą aplink George Washington.

Trys vilklaiviai ištraukė garlaivį iš jo stovyklos nosta. Pastarasis subaubė kelis kartus trenksmingu balsu ir paleido darban savo mašinų suokas. Vadinas, jau jis buvo ruimingoj okeano dalyj, kur pats galėjo valdyti. Pasuko tiesiog ant Europos.

Ant dėnio stovėjo prezidentas Wilsonas. Jis, skrybėlėmojodamas, sakė visiems:

Eisner yra socialistas. Bet susipratęs žmogus. Bavarijoje, kaip ir kitose Vokietijos dalyse, veikia darbininkų ir kareivių tarybos.

"Sudiev" ir "Ligi pasimatymo".

Kiek palaukus George Washington emė nykti iš akių žiūrėtojams. Tolinosi jis nuo Amerikos pakraščio.

Šandie George Washington puškuoja per Atlantiko vėlnis. Prezidentą Wilsoną Europoje laukia labai daug darbo. Bet jis keliauja linksmes, ramus. Jis atlieka didelius darbus žmonijai. Jis veža Europai amerikonišią demokratiją, kurią pamainys vietoje išmaikintos ten autokratijos.

Jis gabena Europon tautos ir tautėms laisvę ir nepriklausomybę, be ko nebūtų galima pasauliui užtikrinti nualatinės, išlaikomos santaukos. 4 1/2 ledij dieny prezidentas bus Europoje.

Is Londono pranešama, kad atėmanti pirmadienį įvyksian ti talkininkų pirm taikos kongreso konferencija. Tai busianti kaip ir įžanga kongresan. Ton konferencijon yra laukiamas prezidentas Wilsonas ir be jo nenorima nieko pradėti. Spėjama, kad tie pirmadienio prezidentas jau bus Europoje.

DAUGIAU 300.000 ŽMONIŲ PRARIJO INFLUENZA.

Washington, gr. 5.—Per 80 dieny Šv. Valstijose smarkiai siautė influencos epidemija. Per tą laiką ji prarijo daugiau kaip 300,000 žmonių.

Reikia, kad šita epidemija suėdė kokius penkis kartus daugiau žmonių, kaip karė.

NĖRA ŽINIŲ APIE SUKILIMUS RUMUNIJOJE.

Londonas, gr. 5.—Buvo pasklydęs gandas, kad Rumunijoje pakilę valstiečiai prieš dabartinę vyriausybę.

Bet tas gandas nepatvirtinamas. Nėra jokių žinių apie sukilimus. Nes tenai nėra reikalo sukilti valstiečiams.

Rumunijoje veikia naujas kabinetas su premjeru gen. Coanda. Šitas kabinetas paleido parlamentą ir paskyrė naujus rinkimus.

Vokietijos miestas Mainz Rhine paupyje. Tą miestą yra užėmusi amerikoniška kariuomenė.

New York, gr. 5.—Abelmai buvo manoma, kad Amerikos vyriausybė nebuvė turėjusi jokio iškalno prisirengimo taikos kongresan. Partizantai politikai daug kartų mėgindavo net išmetinėti dabartinei administracijai. Dažnai užgaudavo net patį musų prezidentą.

Bet dabar paaiškėjo, kad prezidentas Wilsonas taikos kongresan rengėsi labai noliai, su didžiausia atsėdėjimu. Jau daugiau metų, kaip jis gaminosi kongresan, neįgaileidamas nei truso, nei pastangų. 1917 metais jis suorganizavo specialistų komisiją, susidedančią iš 23 įvairių mokslo šakų profesorių, geografų ir kitokių mokslininkų. Tai komisijai jis pavedė išstudijuoti kiekvieną žemės sklypą kaip Europoj, taip Azijoj. Pavedė patirti, kur ir kokios tautos žmonės gyvena, kokios jie religijos, kaip augstai jie pakilę kulturoje, koks jų ekonominis veikimas, kur yra tautų rubežiai, tautų giminingumas ir tt.

Komisija daugiau metų laiko noliai darbavosi. Surinko ir pagaminio labai daug medžiagos. Sulig anos, sakoma, taikos kongrese bus apkalbėta atskirų tautų laisvė ir nepriklausomybė. Kiekvienai tautai bus išvesti teisingi nepaličiami rubežiai.

Toji komisija dabar bendrai su prezidentu ir kitais taikos atstovais iškelia Europon. Su savimi išsivežė ir visą surinktą ir pagaminatą medžiagą.

Prezidento Wilsono noras ne vien susiaurinti Vokietijos galybę, kuri buvo keliamą augštinę iš palaikomo stipraus militarizmo, bet visoj Europoj ir Azijoj praveisti tikrąją demokratiją, užtikrinti visoms tautos ir tautėms laisvę, panaikinti slegiamąjį silpnosios elementą.

Specijalistų komisijos darbas čia buvo pavestas American Geographical Society būstas, kurs visus laikus stipriai buvo saugojamas, kaip išlauko, taip išvidaus. Nes per metus laiko ten būstas surinkta brangintų žemlapių ir dokumentų visos eilės.

Prie specijalistų komisijos darbavimosi prisidėjo ir žinomas Committee on Public Information. Šitas išsiuntinėjo savo agentus po visus Europos ir Azijos kraštus. Agentai rankiojo ten informacijas, jas siuntė Washingtonan, gi iš ten tas viskas buvo perduodama specijalistų komisijai.

Apie tą komisiją niekas nežinojo nieko net ligi vakar dienos, knomet komisijos nariai su prezidentu iškelia Europon.

Nustatant visus tokiai uolus prezidento Wilsono pasirošimas taikon. Dabar visi tik lauks kongreso pasekmių. Net ir tie, katrie ligi šiol prieštaravo prezidento kelioms, šiandien tvirtina, kad jis turėję keliauti taikos kongresan. Nes be jo asmeniškio parėmimo kas ten būtų galėjęs paklausti kokios ten komisijos prirodinėjimų.

Kuolaimingiausios kelionės prezidentui Wilsonui. Tegū jis nepamiršta mažųjų tautų likimo.

NAUJAUSIOS ŽINIOS.

NUSISKUNDŽIA BUVUSIS SOSTO ĮPĖDINIS.

Londonas, gr. 5.—Laikraščio Daily Mirror korespondentas iš Amsterdamo praneša, kad buvęs Vokietijos sosto įpėdinis, princas Frederik Wilhelm, nusiskundžia ant savo ir savo tėvo likimo. Sako, jo tėvas, buvęs kaiseris, šiandien esąs nelaimingas žmogus. Tai užtektinai jam jau tos bausmės. Girdi, muša esą praskalintu ir pamiešotu, tad atgi to jau ne užtenka!

NAUJAS PINIGYNO SEKRETORIUS.

Washington, gr. 5.—Kongresmanas Carter Glass iš Virginia paskirtas pinigyno sekretorium į vietą pasitraukiančio sekretoriaus McAdoo. Dabar tik laukiama senato patvirtinimo.

Carter Glass yra bankų ir apyvartos komiteto pirmininkas, Bernard M. Baruch. Jis tvirtina, kad tos tarybos veikimas neperdaugiausią šiandien reikalingas, nes karės kontraktai savo didžiumoje sustabdomi.

ZEMĖS DREBĖJIMAS CHILE RESPUBLIKOJ.

Santiago, Chile, gr. 5.—Šiaurinėj Chile dalyj buvo didelis žemės drebėjimas. Drebjimas sunaikino miestus Valparaiso ir Copiapo. Pastarasis kiek mažiau nukentėjo. Tikros pasekmės dar nežinomos.

PALEIDŽIA LOKALIUS BOARDUS.

Washington, gr. 5.—Vyriausybės įsakymu paleidžiami visi lokaliai drauto boardai, kurių tolesnis gyvenimas jau nereikalingas.

Pirmiau buvo manoma boardus palikti su tikslu, kad jie prisidėtų prie kareivių demobilizacijos. Bet tasai sumanymas atmetas.

Washington, gr. 5.—Is užimamos vietos pasitraukia karės pramonės tarybos pirmininkas, Bernard M. Baruch. Jis tvirtina, kad tos tarybos veikimas neperdaugiausią šiandien reikalingas, nes karės kontraktai savo didžiumoje sustabdomi.

■ L. Reeder.
 ■ 1209 Reeder Building.
 ■ Kansas City, Mo.
 ■
 ■ Chicago East 5..... zipskite ant ep
 ■ ejahto nuomineen kaimen, su hrassa apn
 ■ jerta pakului Mo
 ■ lassa Teniko. Zipskite on Abroluitti
 ■ Banko avaramieja, kad sugraahtie pim
 ■ atulaks jeigu tonilks nanna neuzagenedi
 ■ Vardas
 ■ Adressa
 ■
 ■
 ■ SVARBU. Jeigu neuori pamoginti B
 ■ Banko gvaramieto tonilko, tai nera p
 ■ slysk ite kysime, o gausi ETKM! p
 ■ on hayga.

